

Westfriesland in de 'sport-lights'

*Adviezen voor een sportevenementenbeleid
voor het Pact van Westfriesland*

Opdrachtgever:

Pact van Westfriesland

Hoofddorp, 15 april 2024

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1. Observaties	2
2. Van Pact-ambities naar sportevenementen	5
2.1. <i>Sportevenementen en effecten</i>	5
2.2. <i>Ambities van het Pact van Westfriesland</i>	6
3 Adviezen t.a.v. het type sportevenementen	8
3.1. <i>Zet in op mediagenieke outdoor topsportevenementen, bij voorkeur in parcoursporten</i>	8
3.2. <i>Zorg voor continuïteit in de evenementenkalender</i>	9
3.3. <i>IRONMAN past niet in promotie-profiel</i>	11
4. Adviezen t.a.v. de organisatie van de evenementen-ambities	12
4.1. <i>Realiseer een gedragen en eenduidige visie op rol van evenementen</i>	12
4.2. <i>Kies de juiste samenwerkingsvorm</i>	13
4.3. <i>Commitment is key</i>	14
4.4. <i>Aandacht voor effectmanagement</i>	14
4.5. <i>Dilemma: animo en kans voor een groot gezamenlijk evenement</i>	15
5. Adviezen t.a.v. de financiering van de evenementen-ambities	16
5.1. <i>Besluit samen en vanuit ambitie over budget en gemeentelijke bijdragen</i>	16
5.2. <i>Maak financiële bijdragen van gemeenten onafhankelijk van evenementen</i>	17
5.3. <i>Stel het uitkeringsbeleid van het fonds vast</i>	18
5.4. <i>Stel een realistische jaarlijkse fondsdonatie vanuit gemeenten vast</i>	20
6. Samenvatting en beleidsopties	23
6.1 <i>Samenvatting adviezen</i>	23
6.2. <i>Via beleidsopties naar een gezamenlijke visie</i>	24
Bijlage 1. Gesprekspartners	27

Inleiding

Sinds 2019 is de regio Westfriesland de thuisbasis van de IRONMAN. Dit triatlon-evenement heeft zich - ondanks de moeizame COVID-jaren - ontwikkeld tot een aansprekend ijkpunt op de regionale activiteitenkalender.

Na de editie van 2023 liep het initiële contract met de IRONMAN-organisatie af. Door bestuurders van de zeven gemeenten, verzameld in de VVRE, is toen na enige discussie besloten tot een éénjarige verlenging van de samenwerking. Dit betekent dat in 2024 opnieuw de vraag voorligt om het contract wel of niet te verlengen.

Gezien eerdere discussies binnen de VVRE hebben de verantwoordelijke bestuurders besloten voorafgaand aan het beantwoorden van deze vraag eerst een onderzoek te laten doen. Dit onderzoek moet uitmonden in een advies aan de VVRE over de volgende hoofdvraag:

Op welke wijze kunnen gezamenlijke (sport)evenementen bijdragen aan de in het Pact van Westfriesland geformuleerde ambitie om bij de top 10 meest aantrekkelijke regio's van Nederland te horen?

Onder deze vraag hangen drie deelvragen:

- *Welk type (sport)evenementen kunnen aansluiten bij de ambities van het Pact?*
- *Hoe kunnen we dat binnen de regio het beste organiseren?*
- *In hoeverre zijn gemeenten bereid hieraan bij te dragen?*

Het sporteconomisch adviesbureau Sport2B is gevraagd het onderzoek uit te voeren en op basis van de antwoorden op bovenstaande vragen advies uit te brengen aan de VVRE over het regionale evenementenbeleid voor de komende jaren.

In het kader van het onderzoek zijn gesprekken gevoerd met bestuurders en ambtenaren van de zeven gemeenten. Binnen beide categorieën is nadrukkelijk gestuurd op een evenwichtige vertegenwoordiging van de twee relevante beleidsgebieden 'sport' en 'economie/toerisme'.

Deze rapportage en de uiteindelijke adviezen zijn gebaseerd op de uit de interviews verkregen inzichten, voorkeuren en argumenten, alsmede de relevante kennis en ervaringen van de onderzoeker op het gebied van grote sportevenementen (beleid, effecten). Met het oog op maximale openheid bij de interviews is vooraf besloten in de rapportage niet te verwijzen naar individuele gesprekken of gesprekspartners.

Deze rapportage begint met relevante observaties uit de gesprekken (hoofdstuk 1). Hoofdstuk 2 bevat een analyse van de ambities van het Pact. In hoofdstuk 3, 4 en 5 worden bovenstaande vragen beantwoord. Tot slot worden in hoofdstuk 6 de adviezen samengebracht. Ook worden als leidraad en inspiratie voor de discussie binnen het Pact enkele beleidsopties voorgelegd.

1. Observaties

In de interviews met bestuurders en ambtenaren is vanuit diverse invalshoeken gereflecteerd op de (mogelijke) rol van sportevenementen voor gemeenten en de regio Westfriesland. In elk gesprek kwam de IRONMAN aan bod, maar altijd is er daarnaast ook in het algemeen gesproken over sportevenementen en hun mogelijke effecten. Ook de ambities van gemeenten en het Pact ten aanzien van sportevenementen stond altijd op de agenda, evenals de financiële bijdragen van de gemeenten en de ideeën, wensen of zorgen die leven ten aanzien van gezamenlijke evenementenambities.

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de belangrijkste relevante observaties uit de gesprekken.

Kennis over sportevenementen laat te wensen over

Uit de gesprekken komt naar voren dat bij de meeste gemeenten het kennisniveau over sportevenementen bescheiden is. Zeker ten aanzien van grote (publieks-) evenementen is buiten Hoorn en Medemblik zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau nauwelijks kennis aanwezig over aspecten als acquisitie, kosten, organisatie en effecten.

Uiteraard speelt ook het beleidsterrein van de gesprekspartners hierbij een rol. Waar in het sportdomein vooral gezondheid en sociaal-maatschappelijke effecten centraal staan, hebben in het economisch domein economische effecten de overhand.

Zorgwekkend is dat enkele gemeenten al geruime tijd überhaupt niet beschikken over een sportambtenaar.

Uiteenlopende ideeën over doel/rol van bovenlokale sportevenementen

Uit de gesprekken komt naar voren dat tussen en binnen gemeenten uiteenlopende ideeën bestaan over het doel van grote sportevenementen in relatie tot het Pact. Sommige gesprekspartners zien grote sportevenementen vooral als middel om Westfriesland als regio op de kaart te zetten. Anderen benadrukken dat deelnemers en bezoeker van grote sportevenementen zorgen voor een aantrekkelijke bestedings-impuls voor de lokale economie.

Ook zijn er gesprekspartners die vooral het inspirerende effect van grote sportevenementen op de inwoners van Westfriesland benadrukken. Daarbij werd zowel verwezen naar het stimuleren van de (fysieke) sportparticipatie als naar meer mentale effecten als trots ('wat gaaf dat wij zo'n evenement hier in Westfriesland hebben'), (kijk)plezier en sociale cohesie ('sportevenementen brengen Westfriezen bij elkaar')

Breed draagvlak voor gezamenlijk evenementenbeleid

Vrijwel alle gesprekspartners hebben in de basis een positieve grondhouding ten aanzien van het gezamenlijk organiseren van bovenlokale sportevenementen. Er is een gedeeld besef dat in de gezamenlijkheid van het Pact sportevenementen kunnen

worden gefinancierd en georganiseerd die voor de individuele gemeenten onhaalbaar zijn.

Bovendien is er een gedeeld besef dat sommige activiteiten of programma's, bijvoorbeeld regiobranding/-marketing¹, elke individuele gemeente aangaan. En dat het dan zinvol is om gezamenlijk een eenduidig aanpak te kiezen. Ook benoemt men het evenementenbeleid als een eenvoudige, concrete en daarom laagdrempelige invulling van de alom aanwezige wens tot regionale samenwerking.

Vooraf kleinere gemeenten vrezen financiële teruggang

In vrijwel alle gesprekken werden zorgen geuit over de toekomst van de gemeente-financiën. Met name in de gesprekken met de kleinere gemeenten is het begrip 'Ravijn-jaren' menigmaal gevallen. Er zijn zorgen over stevige bezuinigingen en de impact daarvan, waarbij men aangaf dat andere beleidskwesties (bijvoorbeeld de problemen in de jeugdzorg) voor de gemeenteraad zwaarder zullen wegen dan de het financieren van de regionale sportevenementenambities.

Huidige financiële bijdragen van gemeenten zijn evenement-gedreven

In de huidige situatie is de evenementbijdrage van gemeenten een directe afgeleide van de kosten van het IRONMAN-evenement. Bij de besluitvorming over het initiële contract met de IRONMAN-organisatie is in overleg vastgesteld hoe het benodigde budget over de zeven gemeenten werd verdeeld. Deze pragmatische aanpak werkt tot nu naar tevredenheid, maar biedt geen basis voor een bestendig en slagvaardig gezamenlijk evenementenbeleid. Hierover later meer.

Meningen over IRONMAN zijn verdeeld

Er is in de gesprekken gevraagd en ongevraagd veel gezegd over de IRONMAN. De signalen waren zowel positief als negatief. Bij de positieve reacties voerden twee opvattingen de boventoon. In de eerste plaats een gevoel van trots. En in de tweede plaats een meer feitelijke constatering dat het evenement een respectabel aantal deelnemers en bezoekers aantrekt en dankzij hun uitgaven een significante bestedingsimpuls oplevert.

Ook de negatieve reacties waren twee clusters te vangen. In de eerste plaats lijkt er bij enkele gemeenten sprake van gevoelens van oud zeer. In de gesprekken werd teruggesproken op frustraties uit de aanloop- en beginperiode van het IRONMAN-traject. Deze lijken terug te voeren op percepties ten aanzien van de besluitvorming (onder tijdsdruk), de positie van initiatiefnemer Hoorn (dominant), lokale overlast bij de gemeenten (afzettingen, vergunningen) en de houding van de organisatie (weinig communicatief, weinig inlevend). In de tweede plaats uiten sommige gemeenten ook in het hier en nu enige onvrede over de IRONMAN. Daarbij gaat het over de hoogte van de bijdrage en/of over de vraag 'Wat hebben onze eigen inwoners aan de IRONMAN?'

¹ In het vervolg van dit rapport zullen we hiervoor de meer algemene term 'regiopromotie' hanteren.

Baten van IRONMAN kennen sterke geografische concentratie

De economische baten van de IRONMAN slaan vooral in Hoorn neer. Alle gesprekspartners begrijpen dat Hoorn als centrumgemeente met haar brede aanbod van voorzieningen flink profiteert van de IRONMAN. Daar kan men mee leven, maar de verdeling zou minder scheef moeten zijn. Of zoals een gesprekspartner het verwoordde ('Ik vind het prima dat het in Hoorn regent, als het bij ons dan ook maar druppelt').

Er is behoefte aan een actievere spreiding van de positieve effecten van het evenement. Enkele gemeenten geven aan op dit punt van mee profiteren weinig compassie te ervaren. Als positieve uitzondering noemt men veelvuldig de vrijwilligersbijdrage vanuit Westfriesland Events aan de lokale sportverenigingen.

IRONMAN: eerder heet hangijzer dan verbindend element

Los van bovengenoemde inhoudelijke plus- en minpunten komt uit de gesprekken het algemene beeld naar voren dat de IRONMAN niet wordt gezien als een inspirerend en verbindend voorbeeld van het gezamenlijke evenementenbeleid.

Bovenstaande observaties vormen de context waarbinnen het evenementenbeleid van het Pact moet worden vormgegeven en uitgevoerd.

In de volgende hoofdstukken wordt nader ingegaan op de inhoud, organisatie en financiering van het regionale evenementenbeleid. Het eerstvolgende hoofdstuk bevat een verkenning van de Pact-ambities en de vertaling daarvan naar mogelijk interessante sportevenementen.

2. Van Pact-ambities naar sportevenementen

De eerste deelvraag van het onderzoek luidt:

Welk type sportevenementen kunnen aansluiten bij de ambities van het Pact?

Om deze vraag te beantwoorden is eerst meer inzicht nodig in verschillende typen sportevenementen en hun effecten. Dit hoofdstuk bevat deze inzichten. Daarna wordt in hoofdstuk 3 vastgesteld welk type sportevenementen een positieve bijdrage kunnen leveren aan de ambities van het Pact.

2.1. Sportevenementen en effecten

Uit de gesprekken kwam naar voren dat binnen het Pact de visies behoorlijk uiteenlopen als het gaat om de bijdrage (meerwaarde) die grote sportevenementen zouden moeten leveren aan de regio Westfriesland. Bestuurders en ambtenaren noemden onder meer:

- 'de regio op de kaart zetten, Nederland laten zien hoe mooi het hier is'
- 'bezoekers en deelnemer aantrekken en zo lokale bestedingen genereren'
- 'gevoelens oproepen van trots en plezier en bevorderen van sociale cohesie'
- 'inspiratie voor onze inwoners om meer te gaan sporten'.

Experts zijn het erover eens dat grote sportevenementen een breed pallet aan effecten kunnen genereren. Waaronder alle bovengenoemde effecten. Zij zijn het ook over eens dat de mate waarin bepaalde effecten wel of niet optreden afhangt van meerdere factoren, waaronder het type evenementen. Zo is het evident dat grote *publieksevenementen* (bijvoorbeeld Formule 1 of een voetbalinterland) niet bijdragen aan de fysieke gezondheid van de bezoekers. Maar deze evenementen kunnen bij de aanwezigen wel zorgen voor plezier en wellicht gevoelens van trots.

Gezien de schaal van de sportevenementen die in Westfriesland zouden kunnen plaatsvinden zijn niet alle effecten relevant. Het volstaat om de vier bovengenoemde effecten tegen het licht houden. Het gaat hierbij om twee typen *maatschappelijke* effecten en twee typen *economische* effecten. De twee genoemde maatschappelijke effecten zijn: gezondheidseffecten ('physical wellbeing') en de eerdergenoemde effecten trots, plezier en sociale cohesie ('mental wellbeing').

Bij de economische effecten gaat het om het aantrekken van bestedingen of om vormen van regiopromotie. Waar het eerstgenoemde economische effect wordt gekenmerkt door het begrip *aantrekken* (van bestedingen) staat bij het tweede effect vooral het begrip *zenden* (van namen, beelden en boodschappen) centraal. Dit met het oog op het verleiden van potentiële toekomstige bezoekers, bestedingen en investeringen.

2.2. Ambities van het Pact van Westfriesland

In het kader van dit onderzoek is het van belang om een scherp antwoord te hebben op de vraag: *Wat is het primaire doel/effect dat het Pact van Westfriesland met haar evenementenbeleid beoogt te bereiken?* Dat antwoord destilleren we uit de gesprekken binnen de gemeentelijke organisaties en beschikbare documentatie.

Evenementenambitie van het Pact volgens de gemeenten

Zoals aangegeven werden in de gesprekken met bestuurders en ambtenaren meerdere doelstellingen genoemd. De economische doelen werden wel vaker en duidelijk vaker naar voren gebracht dan de maatschappelijke doelen. Wanneer specifiek naar de economische doelen werd gevraagd werd 'Westfriesland op de kaart zetten' iets vaker genoemd dan 'bestedingen aantrekken'.

Evenementenambitie van het Pact volgens het basisdocument

Om meer duidelijkheid te krijgen over de mogelijke rol van (sport)evenementen bij de ambities van het Pact is ook gekeken naar het document *Pact van Westfriesland 7.1: zeven gemeenten, één geluid – Ambitie en Uitvoeringsprogramma*. In dit document wordt de *Integrale evenementenstrategie* (waaronder ook sportevenementen) opgevoerd en toegelicht. De evenementenstrategie wordt expliciet geplaatst in de economische context, waarbij nadruk ligt op het aansluiten/uitdragen van het regioprofiel en de toeristische agenda. Dit wijst duidelijk op regiopromotie.

Ook de hoofdvraag van dit onderzoek is duidelijk over de rol van (sport)evenementen voor het Pact. De formulering luidt: *'Op welke wijze kunnen gezamenlijke (sport)evenementen bijdragen aan de in het Pact van Westfriesland geformuleerde ambitie om bij de top 10 van meest aantrekkelijke regio's van Nederland te horen?'*

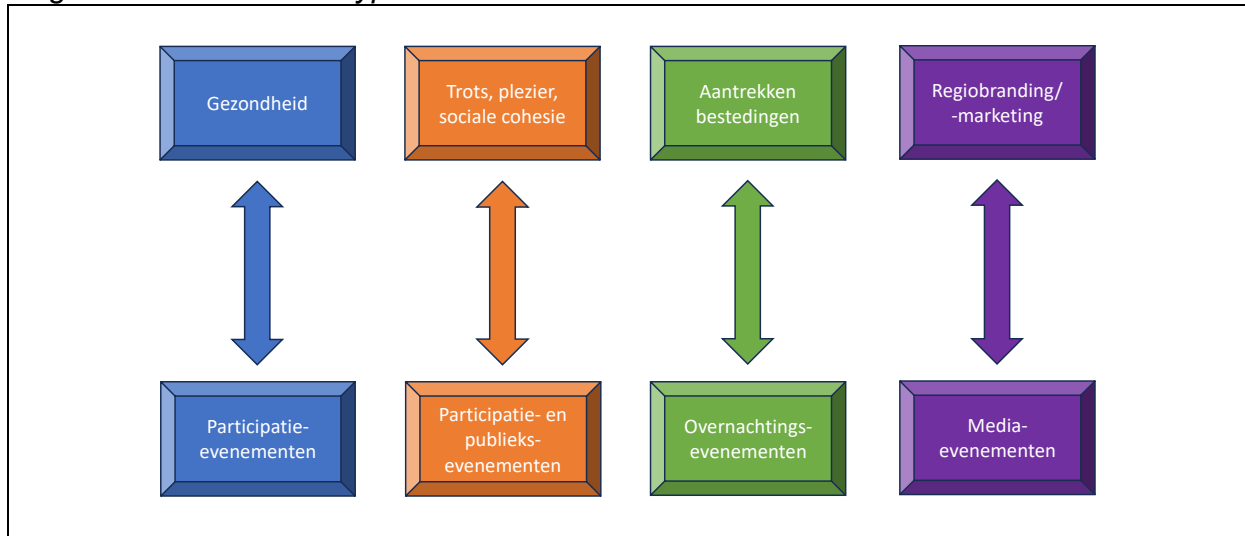
Conclusie

Uit bovenstaande komt duidelijk naar voren dat het (sport)evenementenbeleid moet bijdragen aan de positionering van Westfriesland en aan de buitenwereld moet uitdragen dat Westfriesland één van de tien aantrekkelijkste regio's van Nederland is. Grote (sport) evenementen hebben bij deze regiopromotie een rol als 'zender'².

Deze conclusie maakt dat we nu ook kunnen kijken welk type evenementen het beste kan bijdragen aan deze regionale ambitie. Het overzicht op de volgende pagina maakt duidelijk in welke hoek het Pact dan moet zoeken.

² Het Pact richt zich als regionaal orgaan logischerwijs op (sport)evenementen van bovengemeentelijk niveau. De meerwaarde van dergelijke grootschalige (sport)evenementen zit 'm vooral in het realiseren van bovenregionale, nationale of zelfs internationale interactie-effecten (bezoekers, bestedingen, promotie). Deze economische effecten zijn niet of nauwelijks tot stand te brengen via lokale evenementen. Deze ontberen hiervoor de benodigde aantrekkings- of zendkracht.

Figuur 2.1 Effecten en type evenementen

Zendkracht en boodschap

Bij het inzetten van evenementen voor regiopromotie zijn twee elementen van belang:

- Het bereik: hoeveel mensen worden door het evenement bereikt (we spreken in het vervolg van dit document over de 'zendkracht' van een evenement).
- De match: in welke mate het evenement past of aansluit bij de boodschap die moet worden overgebracht. Hoe meer boodschapper en boodschap in elkaars verlengde liggen, hoe krachtiger de communicatie.

Wie zoekt naar sportevenementen met zendkracht komt uit bij evenementen die via nationale media worden getoond, beschreven en besproken. Logischerwijs scoren populaire sporten op dit punt beter dan nichesporten. Hoe populairder de sport, hoe beter de zenders en de tijdstippen, hoe meer kijkers, luisteraars en volgers. Kortom, het Pact is gebaat bij *mediagenieke* sportevenementen die een breed publiek weten te bereiken (zendkracht) en zo de Westfriesse boodschap maximaal kunnen uitdragen.

De vraag hoe die 'Westfriesse boodschap' zou moeten luiden is in de gesprekken vrij eenduidig beantwoord. Dan gaat het primair over het positioneren van Westfriesland als toeristische bestemming. Daarbij hoort het tonen van de kracht en pracht van Westfriesland in de vorm van de regionale *unique selling points*:

- Het prachtige Westfriesse landschap
- De historische locaties en gebouwen
- Het water (IJsselmeerkust, havens, watersport)

Idealiter zet het Pact dus in op mediagenieke evenementen die de mogelijkheid bieden deze usp's zo goed mogelijk voor het voetlicht te brengen.

3 Adviezen t.a.v. het type sportevenementen

Met de kennis en inzichten uit het vorige hoofdstuk kan nu antwoord worden gegeven op de vraag:

Welk type sportevenementen kunnen aansluiten bij de ambities van het Pact?

De volgende paragrafen bevatten bouwstenen en concrete adviezen voor het antwoord op deze vraag.

3.1. Zet in op mediagenieke outdoor topsportevenementen, bij voorkeur in parcoursporten.

Het promoten van Westfriesland als krachtige regio en prachtige toeristische bestemming is het best vorm te geven via sportevenementen met een groot mediabereik (zendkracht). Dan gaat het in de regel om populaire *topsport-evenementen*³.

Daarbij gaat de voorkeur nadrukkelijk uit naar *outdoor-evenementen*, en specifieker nog *parcoursevenementen*. Met een doordachte locatiekeuze of parcoursontwerp bieden dergelijke evenementen ruimschoots kansen om eerdergenoemd regioprofiel (landschap, historische elementen en water) 'als vanzelf' in beeld te brengen. Denk hierbij aan de uitzendingen van Tour de France etappes, waarbij zowel in beelden als het begeleidend commentaar bewust aandacht wordt besteed aan kastelen en andere bezienswaardigheden langs de route. En ook tijdens de marathons van Amsterdam en Rotterdam komen de iconische locaties nadrukkelijk in beeld.

Parcourssporten

De meest voor de hand liggende parcoursporten zijn wegwielrennen en wegatletiek. Maar ook sporten als veldrijden, mountain biking, gravelracing, veldcross, triatlon, inline skating, rallycross, zeilen en open water zwemmen gebruiken de buitenwereld als wedstrijdlocatie.

Parcourssporten met zendkracht

Van bovenstaande opsomming geldt alleen voor topwedstrijden in wegwielrennen en wegatletiek (de grote marathons) dat hun populariteit landelijke televisie-uitzendingen rechtvaardigt. De zendtijd loopt daarbij uiteen van live-coverage op de NPO (zoals bijvoorbeeld de marathons van Amsterdam en Rotterdam en het NK wielrennen) tot samenvattingen op zenders als Eurosport (zoals bijvoorbeeld Olympia's Tour).

Voor de andere sporten geldt dat van de meest aansprekende wedstrijden soms korte samenvattingen worden getoond, bijvoorbeeld in Studio Sport. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Halve Marathon van Egmond of topwedstrijden in het veldrijden.

³ Het realiseren van media-aandacht met een breedtesport evenement is zeer lastig en eigenlijk alleen aan de orde wanneer het evenement een exceptionele uitstraling heeft. Bijvoorbeeld de wandelvierdaagse van Nijmegen.

Andere media

Voor vrijwel alle bovengenoemde sporten geldt dat topwedstrijden die niet op televisie komen wel in meer of mindere mate exposure genereren met teksten en beelden in andere traditionele (kranten) en nieuwe media.

Advies

Geef prioriteit aan acquisitie en hosting/organisatie van topsportevenementen in mediagenieke parcourssporten.

Concrete voorbeelden van dergelijke evenementen zijn:

- + wielrennen: Olympia's Tour, Ladies Tour, Benelux Tour, NK Wielrennen
- + andere sporten: NK in veldcross, inline skating (op voorwaarde van televisie-coverage)

Het regelmatig verkrijgen van dergelijke evenementen vereist intensieve lobby- en acquisitieactiviteiten. Gezien de concurrentie bij dergelijke evenementen zal Westfriesland naar verwachting eens in de 3-5 jaar kans maken om een zo'n evenement binnen te halen.

Voor het hosten/organiseren van een dergelijk evenement moet in de regel een fee worden betaald aan de rechthoudende organisatie. Ter illustratie, voor Olympia's Tour bedraagt deze fee ca 25.000 euro, voor de Ladies Tour ongeveer het dubbele en voor het NK Wielrennen gaat het om ca 250.000 euro. Daarvoor verzorgt de organisatie de wedstrijd. Daarnaast krijgt de hostgemeente te maken met (een deel van de) organisatiekosten (infrastructuur, veiligheid, communicatie, hospitality, etc). Bij evenementen van deze omvang gaat het daarbij al snel om enkele tienduizenden euro's.

3.2. Zorg voor continuïteit in de evenementenkalender

De ideale evenementen zoals benoemd in het voorgaande advies, zijn schaars en bovendien zeer gewild. Dat maakt dat dergelijke evenementen slechts sporadisch kunnen worden aangetrokken.

Voor een structurele ondersteuning van de regiomarketing van het Pact is het raadzaam om in de tussenliggende jaren topsportevenementen te hosten die zorgen voor een blijvende aanwezigheid van Westfriesland in de media.

Daarbij is het zinvol om soms de eis los te laten dat evenementen 'de boodschap' van Westfriesland moeten uitstralen. Vervang dit door de eis dat het evenement moet bijdragen aan de naamsbekendheid van Westfriesland. Daarmee wordt zendkracht het belangrijkste criterium: is een evenement in staat om de naamsbekendheid van Westfriesland te verhogen?

Met deze versoepeling komen ook andere typen sportevenementen in aanmerking voor hosting of organisatie in Westfriesland. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om:

- Mediagenieke indoor topsportevenementen
- Outdoor topsportevenementen die in de regel niet op televisie komen, maar wel zorgen voor brede naamsvermelding en exposure in traditionele en nieuwe media

In beide categorieën bestaat het aanbod uit zowel traditionele kampioenschappen georganiseerd door de verantwoordelijke sportbonden als commerciële evenementen. Onderstaande tabel bevat voor elke categorie enkele voorbeeld evenementen.

	Bond	Commercieel
Indoor	NK Driebanden	Dutch Darts Masters
	NK Judo	World Padel Tour
	NK Turnen	Grand Prix Driebanden
	Schaatsmarathon in Marathon Cup	Tata Chess Tournament
Outdoor	EK/WK Zeilen	Halve marathon van Egmond
	NK Veldlopen (cross)	Zevenheuvelenloop
	NK Boogschieten	Acht van Chaam (wielrennen)
	NK Atletiek	King of the Court (beachvolleybal)

Bij de kampioenschappen kan in overleg met de relevante bonden worden afgetast wanneer welke evenementen beschikbaar komen. En wat de kosten zijn.

Bij de commerciële evenementen kan er sprake zijn van 1-jarige of meerjarige contracten met een gemeente of wedstrijdlocatie. In alle gevallen is het zaak de organisator te verleiden om naar Westfriesland te komen. Soms kan dat door een extra editie van het evenement te organiseren, soms vereist dit het inruilen van een bestaande locatie voor Westfriesland.

Een bijzonder alternatief is het zelf (laten) ontwikkelen van een nieuw, eigen evenement. Bijvoorbeeld een eigen Westfriese topmarathon of een innovatief nieuw topevenement ('de Microsoft IJsselmeer Sprint Cup, met topsprintwedstrijden in allerlei disciplines). Het spreekt voor zich dat het jaren duurt voordat zo'n nieuw evenement significante zendkracht weet te realiseren.

Advies

Ga actief op zoek naar topsportevenementen die een structurele basis kunnen vormen voor het Westfriese evenementenaanbod. Deze evenementen hoeven geen match te hebben met 'het Westfriese verhaal' en usp's, maar moeten wel voldoende zendkracht hebben om bij te dragen aan de naamsbekendheid van Westfriesland in ons land.

Ga hiervoor in eerste instantie het gesprek aan met sportbonden die een link hebben met Westfriese sportverenigingen of -accommodaties, zoals KNSB (inzet: behouden jaarlijkse Marathon Cup in Hoorn, lobbyen voor NK Inline Skating), KNBB (lobbyen voor NK driebanden, grote tafel), Watersportverbond (lobbyen voor EK's/WK's met Nederlandse deelnemers, terugkeer van Regatta), KNAU (lobbyen voor NK veldlopen).

Omdat deze evenementen over het algemeen minder populair zijn liggen de kosten in de regel lager. Bij kleine evenementen zal een subsidie nodig zijn van zo'n 5.000 tot 15.000 euro. Bij grotere evenementen kan het oplopen tot enkele tienduizenden euro's. Omdat er in de regel niet of nauwelijks infrastructurele aanpassingen nodig zijn en de publieke belangstelling bescheiden is, blijven de bijkomende kosten voor gemeenten beperkt.

Vergeleken met kampioenschapsevenementen van dezelfde sport/omvang ligt de fee voor commerciële evenementen in de regel (aanzienlijk) hoger, zeker wanneer er sprake is van populaire publieke- of media-evenementen.

3.3. IRONMAN past niet in promotie-profiel

Vanuit de regiopromotie ambitie van het Pact lijkt de IRONMAN geen logische keuze. Het evenement scoort goed op het aantrekken van bestedingen en biedt als parcours sport volop mogelijkheden om het regioprofiel te promoten. Maar het evenement ontbeert nationale media-aandacht en daarmee de zendingskracht om de unieke Westfriesse iconen onder de aandacht te brengen van een groot publiek.

De optie dat het evenement zich ontwikkelt tot een topwedstrijd die zich qua media-aandacht kan meten met de bekende toptriatlons is helaas niet realistisch.

Advies

Stop de financiering van de IRONMAN vanuit het Pact. Dit hoeft niet te beteken dat het evenement ophoudt te bestaan. Wellicht kan het evenement via een andere financieringsconstructie behouden blijven. Bijvoorbeeld wanneer het Hoornse bedrijfsleven - dat economisch gezien flink van het evenement profiteert - besluit financieel bij te springen en/of de gemeente Hoorn haar financiële bijdrage verhoogt.

4. Adviezen t.a.v. de organisatie van de evenementenambities

In dit hoofdstuk zal antwoord worden gegeven op de tweede deelvraag. Deze luidt:

- *Hoe kunnen we de evenementenambities binnen de regio het beste organiseren?*

Waar de eerste deelvraag (welke type evenementen zouden bij de ambities van het Pact passen?) nog als een theoretische exercitie zou kunnen worden gezien, zijn de tweede en de derde vraag operationeel van aard. Hierbij worden de regionale evenementenambities als een gegeven beschouwd en wordt vervolgens gefocust op het realiseren van deze ambities. Met als kernvragen: hoe gaan we het organiseren en financieren?

In dit hoofdstuk worden aandachtspunten, overwegingen en concrete adviezen gepresenteerd die betrekking hebben op organisatie-aspecten als visie, doelstellingen, beleid, draagvlak, samenwerking, rolverdeling en effectmanagement.

4.1. Realiseer een gedragen en eenduidige visie op rol van evenementen

Uit de gesprekken kwam naar voren dat de kennis en verwachtingen bij de gesprekspartners ten aanzien van sportevenementen nogal uiteenlopen. Dit ontbreken van gemeenschappelijke kennis en doelstellingen is terug te voeren op komst van de IRONMAN. Feitelijk was er al een 'gezamenlijk' evenement, voordat er een gezamenlijke visie of beleid was geformuleerd.

Het effect daarvan toont zich tot op de dag van vandaag in genoemde diversiteit aan doelstellingen en voortdurende discussie over de hoogte en verdeling van kosten en baten. Er lijkt op dit belangrijke punt veel ruimte voor verbetering. Het realiseren van een eenduidige en gedragen visie op de rol van (sport)evenementen binnen het Pact vormt het startpunt voor alle ambities en activiteiten.

Advies

Herstel het gemis aan een gezamenlijk begin. Niet door een zoektocht naar iets nieuws, maar door het delen van beschikbare kennis, het bespreken van ieders zorg- en uitgangspunten en het op basis daarvan aanscherpen en vervolgens (hopelijk) bekrachtigen van de gezamenlijke richting. Enkele inhoudelijke sessie zouden voldoende moeten zijn om gezamenlijk een gedragen visie/ambitie te formuleren, relevante uitgangspunten te formuleren, een realistische route uit te stippelen en de bijbehorende besluiten te nemen en. Leg de gezamenlijkheid vast in een manifest.

4.2. Kies de juiste samenwerkingsvorm

De praktijk wijst uit dat het voeren van een regionaal sportevenementenbeleid een forse uitdaging is. Het ontwikkelen van de gezamenlijke visie is lukt meestal wel, maar in de uitvoering is menig initiatief gesneuveld.

Als zich concrete evenementen aandienen komt ook de wetmatigheid om de hoek kijken dat evenementen en hun effecten in de regel niet eerlijk zijn verdeeld over de samenwerkende gemeenten. Als kosten en baten concreet worden liggen lokale heroverwegingen op de loer.

Voor een bestendig regionaal sportevenementenbeleid zijn twee elementen van belang:

- De gemeenten moeten in aard en omvang niet al te veel verschillen en bij voorkeur al bestaande samenwerkingen hebben;
- Het gezamenlijk evenementenbeleid dient verankerd te zijn middels een breed gedeelde bestuurlijke visie, diep commitment, wederzijdse compassie en actief impact-management.

Als er twijfel bestaat over bovenstaande punten, lijkt een intensief gezamenlijk evenementenbeleid niet raadzaam.

Er bestaan ook tussenvormen, waarbij gemeenten op ad hoc basis samenwerking zoeken met één of meerdere buurgemeenten om evenementen te acquireren, te hosten/organiseren en de effecten te verdelen.

Op het eerste gezicht lijken voor Westfriesland de volgende samenwerkingsvormen het bekijken waard:

- Regiomodel (huidige vorm): Voor bovenlokale evenementen opereren gemeenten in gezamenlijkheid onder de vlag van het Pact. Besluitvorming t.a.v. acquisitie/hosting is collectief evenals de financiering.
- Gemeentemodel: Gemeenten voeren eigen evenementenbeleid. Het Pact heeft in dit model geen actieve rol. Vanwege de bescheiden gemeente-budgetten is er nauwelijks of geen sprake van bovenlokale evenementen.

Combimodel

Er is een variant denkbaar die kenmerken van beide modellen in zich verenigt. In dit model voeren gemeenten hun eigen evenementenbeleid. Besluitvorming over acquisitie/hosting ligt op gemeenteniveau.

Maar er is in dit model ook een rol voor het Pact als vertegenwoordiger van het gezamenlijk belang. Het Pact beheert namelijk een regionaal evenementenpotje. Dit potje wordt gevuld door alle Pact-gemeenten (hierover later meer). Gemeenten kunnen onder voorwaarden aanspraak maken op aanvullende financiering vanuit dit potje. Deze voorwaarden hangen samen met eerder besproken ambities van het Pact en de evenementen die daarbij aansluiten.

Met andere woorden, als een gemeente erin slaagt om een sportevenement binnen te halen dat qua zendkracht/ regiomarketing goed scoort – en dus nuttig is voor heel Westfriesland – kan zij in het Combimodel aanvullende financiering ontvangen uit het evenementenbudget van het Pact.

Advies

Wees eerlijk naar elkaar. Zijn alle partijen in staat om een inspirerende herstart te maken en met compassie voor elkaars zorgen de gezamenlijkheid boven ons eigenbelang te stellen? En mee te betalen aan evenementen op andermans grondgebied? Voer hierover aan de voorkant het eerlijke gesprek.

Gezien het vooralsnog ontbreken van een gezamenlijk evenementenbeleid, de uiteenlopende ervaringen/ambities tussen de Westfriese gemeenten t.a.v. sportevenementen en de soms sceptische houding vanuit eerdere ervaringen lijkt het Combi-model een aantrekkelijk en zinvol alternatief voor de Westfriese samenwerking.

4.3. Commitment is key

Wanneer wordt gekozen voor Pact-brede gezamenlijkheid (Regiomodel) hoort daarbij voor elke gemeente ook een expliciet commitment in de vorm van:

- Een financiële bijdrage aan het evenementenbudget, en
- Het beschikbaar stellen van personele capaciteit (uren) voor het uitvoeren van relevante taken, of financiële middelen om deze personele capaciteit extern in te huren

In het Combimodel heeft het Pact weliswaar aanzienlijk minder taken, maar is zij wel verantwoordelijk voor het budgetbeheer.

Advies

Start vroegtijdig de discussie over dit onderdeel. Zeker wanneer gekozen wordt voor het Regiomodel is er op bovenlokaal niveau een respectabele hoeveelheid werk te verrichten⁴. Zorg – net als bij de financiële bijdragen – concrete afspraken over het beschikbaar stellen van capaciteit, zowel in omvang als in deskundigheid.

4.4. Aandacht voor effectmanagement

De focus op evenementen gericht op regiopromotie betekent een keuze voor collectieve baten. Elke Westfriese gemeente heeft immers baat bij een dergelijk communicatie-offensief.

Daarnaast treden bij sportevenementen altijd nog andere effecten op. Bijvoorbeeld bestedingseffecten of effecten op het gebied van bewegingsstimulering of gevoelens van plezier en trots bij inwoners van de Westfriese gemeenten. Het is raadzaam om ook bij deze effecten oog te hebben voor hun geografische spreiding.

⁴ Indicatie o.b.v. structurele lobby/acquisitie en jaarlijks 1-2 maal hosting/organisatie van evenementen: 0,1 - 0,25 fte (0,5 - 1,25 dag per week).

Vanuit het regionale evenementenbeleid zou ook bij deze effecten aandacht kunnen zijn voor het gezamenlijk belang. Middels proactief *effectmanagement* kunnen buurgemeenten meeprofiteren van de voorziene event-baten. Zo kunnen hospitality-opties worden gedeeld, side-events in buurgemeenten worden aangehaakt en toeristische attracties in buurgemeenten actief worden gepromoot.

Advies

Maak actief effectmanagement een integraal onderdeel van het regionale evenementenbeleid. Bepaal een algemene werkwijze die in ieder geval bevat:

- + een vroegtijdige effectinventarisatie van elk sportevenement
- + suggesties voor samenwerking, effectmaximalisatie en -spreiding

4.5. Dilemma: animo en kans voor een groot gezamenlijk evenement

Als afsluiting van dit hoofdstuk volgt hier een dilemma in de vorm van zijstap. Onderstaand evenement past niet binnen de hierboven gepresenteerde focus van het regionale evenementenbeleid. Het is namelijk in de verste verte geen media-geniek topsportevenement.

Maar het evenement werd in de gesprekken wel een aantal keren ter sprake gebracht. Omdat het concept aanspreekt en de ervaringen tot nu toe kennelijk positief zijn.

De Westfrieze Waterweken

In de gesprekken werd zowel door bestuurders als ambtenaren meermaals gerefereerd aan de charme van de Westfrieze Waterweken. Daarbij werd enkele malen geopperd de opeenvolgende lokale evenementen op één of andere wijze te verbinden tot iets echt groots en meeslepends.

Bijvoorbeeld een aanvullende gezamenlijke week, waarin overal in Westfriesland festiviteiten worden georganiseerd rond het thema water. Dus niet alleen in de havens, maar op uiteenlopende locaties en in uiteenlopende vormen. Zwemmen in sloten? Een modderparcours? Het grootste water(pistolen)-gevecht van Nederland? En nog veel meer. En elk jaar beter en groter. Zodat het evenement na enige jaren ook mensen van buiten gaat trekken. Alkmaar z'n kaasmarkt, Den Helder z'n vlootdagen en Westfriesland z'n Waterweek. Alles begint met een visie.

Omdat mediagenieke topsportevenementen schaars zijn zal Westfriesland regelmatig jaren hebben zonder een groot topsportevenement. Vanuit het streven naar een aantrekkelijk woon- en leefklimaat valt iets te zeggen voor een aansprekend jaarlijks evenement voor zowel de eigen Westfrieze bevolking als (op termijn) toeristische bezoekers. Voor zo'n vast evenement waar elke gemeente aan meedoet én van profiteert zou wellicht een uitzondering kunnen worden gemaakt binnen de toekenningscriteria van het evenementenfonds.

Advies

Omdat het concept van de Westfrieze Waterweken kan rekenen op gezamenlijk draagvlak en animo is het de moeite waard om dit idee te verkennen. Vanwege het gebrek aan zendkracht past het evenement niet binnen het geschetste evenementenbeleid. Maar omdat het evenement een aanjager zou kunnen zijn voor het *gezamenlijk* nadenken over en werken aan evenementen zou een uitzonderingspositie zinvol kunnen zijn. Anderzijds zou het evenement de reddingsboei kunnen zijn wanneer onverhoopt de gezamenlijkheid in het evenementenbeleid onder druk komt te staan.

5. Adviezen t.a.v. de financiering van de evenementenambities

Deze paragraaf bevat aandachtspunten, overwegingen en adviezen die betrekking hebben op de financiering van evenementen en de bijbehorende financiële bijdragen van gemeenten aan de regionale evenementenambitie.

5.1. Besluit samen en vanuit ambitie over budget en gemeentelijke bijdragen

In de gesprekken is de financiering van sportevenementen vanuit een aantal invalshoeken besproken. In de eerste plaats is gesproken over de ervaringen met de financiering van de IRONMAN. In enkele gesprekken kwam naar voren dat de lokale bijdrage als te hoog werd ervaren. Daarbij werd wel steeds de relatie gelegd met de beperkte baten die men van de IRONMAN ervaart. De scheve verhouding tussen kosten en baten leek meer als probleem te worden gezien dan de absolute hoogte van de financiële bijdrage.

In de tweede plaats werd met name door de kleinere gemeenten aangegeven dat hun financiële bijdrage de komende jaren mogelijk onder druk komt te staan. De verwachte stijging van de gemeentelijke uitgaven, in combinatie met dalende Rijksbijdragen doet diverse gemeenten vrezen voor 'Ravijnjaren'.

In meerdere gesprekken ging het over de kosten van het hosten/organiseren van bepaalde bovenregionale evenementen. Voor gemeenten hebben deze bedragen echter geen realiteitszin zolang niet duidelijk is welk deel zij hiervan moeten dragen.

Over het geheel gezien leiden de gesprekken tot de volgende constatering ten aanzien van de financiële bijdragen van gemeenten:

- Gemeenten vinden hun bijdrage aan de IRONMAN hoog in relatie tot de baten die zij ontvangen
- In geen enkel gesprek is expliciet uitgesproken dat de huidige financiële bijdrage aan de evenementenambitie van het Pact an sich te hoog zou zijn, omlaag moet of irrealistisch zou zijn.

Het lijkt dan ook billijk om de huidige gemeentelijke bijdragen als referentie te hanteren voor het toekomstig regionaal sportevenementenbeleid.

Advies

Omdat een eventueel afscheid nemen van de IRONMAN waarschijnlijk zal leiden tot een heroriëntatie op de gemeentelijke bijdragen lijkt het zinvol voorafgaand aan dat moment vanuit de gezamenlijke visie/doelstellingen een discussie te voeren over:

- + een *financieringsmodel* dat beter aansluit bij de nieuwe werkelijkheid;
- + de *gewenste omvang van het regionale evenementenbudget* als afgeleide van de ambities van het Pact;
- + de bijbehorende *financiële bijdragen per gemeente* aan dit budget (hierover later meer)

5.2. Maak financiële bijdragen van gemeenten onafhankelijk van evenementen

De huidige evenementenfinanciering van het Pact is volledig event-gedreven. Ten tijde van de eerste contacten met de IRONMAN-organisatie werd het benodigde bedrag ad hoc door de Pact-gemeenten bij elkaar gebracht. Zowel de omvang als de looptijd van het gezamenlijke evenementenbudget zijn bepaald door de kosten en looptijd van het IRONMAN-contract. Een dergelijk financieringsmodel is geen basis voor een succesvol evenementenbeleid.

Advies

Ontwikkel een betrouwbaar en slagvaardig financieringsmodel dat op korte termijn toegang geeft tot benodigde funding en tegelijkertijd gemeenten de mogelijkheid geeft ad hoc financieringsuitdagingen in te ruilen voor structurele (begrootbare) afdrachten. Dit vraagt om de inrichting van een *sportevenementenfonds*.

Hiervoor zouden de volgende stappen moeten worden gezet:

- De gezamenlijke gemeenten richten onder de vlag van het Pact een sportevenementenfonds op. Dit fonds kan beheersmatig wellicht onderdeel zijn van het gezamenlijke REA-budget;
- In plaats van het verstrekken van *incidentele en in timing en omvang wisselende* bijdragen aan sportevenementen dragen alle gemeenten *op structurele basis (jaarlijks) een vast bedrag* af aan dit fonds.
- De financiering van sportevenementen vindt plaats vanuit het evenementenfonds.

Door de introductie van het evenementenfonds wordt een knip gelegd tussen de hoogte en timing van de gemeentelijke bijdragen enerzijds en de hoogte en timing van de financiering van een sportevenement anderzijds.

Bovendien wint het Pact met de oprichting van een evenementenfonds aan slagkracht. De structurele beschikbaarheid van funding maakt het mogelijk om slagvaardig te opereren in het acquisitie- en organisatietraject. Dit is voor rechtenhouders en organisatoren een concreet pluspunt.

Een fonds is bovendien robuuster is dan de huidige vorm financiering, aangezien:

- de jaarlijkse donaties aan het evenementenfonds een structureel karakter hebben. Dit betekent dat ook wanneer er een jaar geen sportevenement is, de donaties gewoon doorlopen en het fonds in omvang toeneemt;
- een fonds, in tegenstelling tot het gemeentelijke financieringsregime, de mogelijkheid biedt om 'te sparen'. Wanneer in een jaar het aan evenementen uitgekeerde bedrag lager is dan de gezamenlijke jaarlijkse inleg blijft het restbedrag in het fonds zitten. Op deze manier neemt het vermogen van het fonds toe en kan periodiek een exceptioneel evenement worden gefinancierd.

Bij het inrichten van het gezamenlijke evenementenfonds moeten de gemeenten van het Pact een aantal besluiten nemen. Uiteraard gaat het daarbij om het operationele beheer van het fonds. Belangrijker is in deze fase het echter beantwoorden van de volgende twee vragen:

- Wat is het uitkeringsbeleid van het fonds?
- Hoeveel bedraagt de jaarlijkse gezamenlijke donatie aan het fonds?

Daarover gaan de volgende twee paragrafen.

5.3. Stel het uitkeringsbeleid van het fonds vast

Het inrichten van het fonds is een flinke stap voorwaarts voor het regionale evenementenbeleid. De uitdaging is nu om het fonds zodanig in te regelen dat het maximaal aansluit bij de visie, ambities en capaciteiten van het Pact en de Westfriesse gemeenten.

Ten aanzien van het uitkeringsbeleid zijn er twee belangrijke vragen:

- Welke omvang hebben de uitkeringen uit het fonds?
- Aan wie keert het fonds uit?

Vanuit strategisch en beleidsmatig oogpunt verdient tweede vraag prioriteit. Die pakken we daarom eerst op. Feitelijk gaat het hier om de vraag:

Wie heeft de lead bij het naar Westfriesland halen van bovenregionale sport-evenementen?

Er zijn twee opties:

- Het Pact als koepelorganisatie van de Westfriesse gemeenten
- Individuele gemeenten

In beide gevallen is het mogelijk dat de feitelijke organisatie en/of uitvoering wordt uitbesteed aan een externe (markt)partij.

Het Pact lijkt in eerste instantie een logische partij lijkt om grootschalige evenementen naar Westfriesland te halen. De ervaring leert echter dat de koepelorganisatie chronische capaciteitsproblemen heeft en vooral drijft op het inlenen van ambtenaren uit de Westfriesse gemeenten. De animo voor deze uitleenconstructies is bij de krap bemenste gemeenten niet groot. Een complicerende factor is daarbij dat vooral bij lobby- en acquisitieactiviteiten behoefte bestaat aan mensen met specifieke kennis en netwerken. Bovendien is en blijft er bij het Pact sprake van 'gezamenlijke besluitvorming', wat de slagvaardigheid niet ten goede komt.

Het lijkt verstandiger het initiatief te leggen bij een gemeente. Dit komt zowel de duidelijkheid als de slagkracht van het evenementenbeleid ten goede. Gemeenten zijn daarnaast feitelijk ook de fysieke gastheer van de sportevenementen. Zij hebben

het meeste gevoel voor de kosten en baten die daarmee gemoeid zijn en zijn verantwoordelijk voor eventuele maatregelen die genomen moeten worden om evenementen te hosten/organiseren. In tegenstelling tot het Pact hebben gemeenten bovendien al de intrinsieke motivatie om periodiek sportevenementen binnen te halen.

Dit betekent dat individuele gemeenten een aanvraag kunnen indienen bij het evenementenfonds. Zo behouden grotere gemeenten met evenementenambities de vrijheid om zelfstandig en slagvaardig deze ambities na te streven. Want hoewel het elke gemeente vrij staat een grootschalig evenement te organiseren, zal de praktijk uitwijzen dat vooral de twee grootste gemeenten in Westfriesland, Hoorn en Medemblik, zich bij het fonds zullen melden financiële bijdragen aan hun grootschalige sportevenementen.

Aanvullende elementen: cofinanciering, regiopromotie en effectspreiding

Het uitkeringsbeleid zou daarnaast drie aanvullende elementen kunnen bevatten. In de eerste plaats lijkt het zinvol om het fonds uitsluitend in te zetten voor *cofinanciering*. Dat wil zeggen dat het fonds alleen uitkeert als de aanvragende gemeente ook zelf (uit eigen middelen) een bijdrage levert. Dit sluit aan bij de gedachte dat de baten van evenementen meestal vooral in de organiserende gemeente neerslaan. Bovendien worden op deze manier geldstromen gebundeld, waardoor de fondsbijdrage extra effectief is, dan wel minder groot hoeft te zijn.

In de tweede plaats moet duidelijk zijn dat deze cofinanciering vanuit het Pact uitsluitend beschikbaar komt voor evenementen die *aantoonbaar bijdragen aan de (collectieve) Pact-ambities* (lees: regiopromotie). Dit betekent dat het fonds vooral zal uitkeren bij mediagenieke evenementen zoals eerder beschreven. Daarmee heeft elke Westfriesse gemeente baat bij sportevenementen die uit het evenementenfonds wordt gefinancierd. Daarmee is de vaak gestelde vraag 'what's in it for me?' overbodig en een collectieve bijdrage aan het evenement op z'n plaats.

In de derde plaats lijkt het ook zinvol om de aanspraak op middelen uit het fonds in enige mate afhankelijk te laten zijn van het bewust inzetten op *effectspreiding* door de aanvragende gemeente. Met andere woorden: wanneer bewust wordt ingezet op het aantoonbaar betrekken of meeprofiten van een minimumaantal Westfriesse buurgemeenten (bijvoorbeeld 2), zou een ruimhartiger bijdrage uit het fonds op z'n plaats zijn⁵.

De toevoeging van effectspreiding niet bedoeld om een significante herverdeling van baten te bewerkstelligen. Het concept grijpt terug op de eerdergenoemde uitspraak over 'regenen en druppelen'. Kern van deze voorwaarde is het besef van

⁵ Een optie is dat een aanvraag verplicht vergezeld moet zijn van een 'effectspreidingsplan' waarin de aanvragende gemeente concrete voorstellen doet hoe de andere gemeenten bij het evenement kunnen aanhaken en meeprofiten. Deze gemeenten ontvangen naast de collectieve baten in de vorm van regiopromotie dus aanvullende voordelen. Bijvoorbeeld hospitality-mogelijkheden, deelname van scholen uit buurgemeenten aan side events. Of bewust gebruik te maken van accommodaties/leveranciers uit de buurgemeenten.

gezamenlijkheid. Het gebaar, de compassie staat centraal. En het bewust ervaring opdoen met effectmaximalisatie en -spreiding is op zich ook al een belangrijke baat.

De exacte uitwerking van de cofinancieringsregels is een agendapunt bij het instellen van het fonds.

Advies

Stel vast dat aanvragen voor een bijdrage uit het evenementenfonds afkomstig moeten zijn van de gemeente(n) waar het evenement zal plaatsvinden. Stel vast dat uitkering alleen aan de orde is voor evenementen die een bijdrage leveren aan de ambities van het Pact, met andere woorden: evenementen met eerder besproken zendkracht of andersoortige concrete baten voor een minimumaantal Westfriesse buurgemeenten. Stel vast dat er altijd sprake is van cofinanciering, dat wil zeggen dat de gemeente ook eigen middelen inzet.

5.4. Stel een realistische jaarlijkse fondsdonatie vanuit gemeenten vast

Met het instellen van een evenementenfonds zijn de gemeentelijke bijdragen aan het Westfriesse evenementenbeleid niet langer afhankelijk van de kosten van individuele evenementen. In plaats daarvan moet de hoogte van de vaste jaarlijkse fonds-bijdrage worden vastgesteld.

Hierbij kunnen twee invalshoeken worden gehanteerd. Elke gemeente kan voor zich vaststellen welke bijdrage zij realistisch acht. Deze route doet echter geen recht aan de gezamenlijkheid van de Pact-ambities. De voorkeur gaat uit naar het in gezamenlijkheid vaststellen welke omvang de collectieve jaardonatie aan het fonds zou moeten hebben. Om vervolgens deze collectieve donatie te verdelen over de individuele gemeenten van het Pact.

Dan luidt de kernvraag: wat is een realistische jaardonatie?

Bij het beantwoorden van deze vraag zijn een aantal factoren van belang:

- Hoe ambitieus is het Pact ten aanzien van de beoogde regionale evenementenkalender? *Hoeveel* topsportevenementen zou men graag in de komende tien jaar in Westfriesland willen hosten/organiseren?
- *Welk type* evenementen betreft het dan? Hoeveel A-evenementen? Hoeveel B- of C-evenementen⁶?
- Hoeveel 'lege' jaren - waarin geen bovenlokaal evenement plaatsvindt – vinden we acceptabel?

Deze vragen zijn lastig te beantwoorden. Bovendien is met vrij grote zekerheid te zeggen dat geen enkele ambitie exact zal worden gehaald. Daarvoor is de evenementenwereld te onvoorspelbaar. Kunnen we een aansprekende wielersport naar Westfriesland halen? Zeker! Maar welk jaar is nog niet te zeggen. Ook het NK wielrennen? Zeker, maar dan moeten we wel een paar jaar sparen.

⁶ A, B en C staan hier voor onderscheidende eventtypen. A zou bijvoorbeeld kunnen staan voor grootschalige ideale mediagenieke parcoursporten, B- voor kleinere mediagenieke parcoursporten, C voor mediagenieke binnensporten.

En dus gaat het bij het vaststellen van de realistische jaardonatie toch voor een groot deel om de gevoelsvraag ‘wat hebben we over ervoor over?’. Wat vinden we een realistisch bedrag om jaarlijks met z’n allen te investeren in een evenementenpakket dat we op voorhand niet kunnen vaststellen?

Hierbij speelt ook eerdergenoemde cofinanciering een rol. Het fonds hoeft niet alle kosten van een evenement te dekken. De gemeente die een evenement binnenhaalt draagt zelf een deel van de kosten en kan vanuit het fonds aanvullende financiering ontvangen.

Terug naar de vraag: wat is een realistische jaardonatie? Ofwel, wat hebben Westfrieze gemeenten gezamenlijk en ieder voor zich over voor de evenementen-ambitie van het Pact en de (regiopromotie) die daarmee gepaard gaat? Er is geen goed of fout. Er is alleen ‘wat vinden we gezamenlijkheid zinvol (niet te laag) en verantwoord (niet te hoog)?’

Daarbij helpt het om enige referenties te hebben. Zo dragen bij de IRONMAN 2024 alle Westfrieze gemeenten, met uitzondering van hostgemeente Hoorn, € 0,35 per inwoner bij aan het evenement. Onderstaande tabel toont dat wanneer we deze bijdrage zouden hanteren voor alle ca. 200.000 inwoners van het Pact, dit leidt tot een jaarlijkse donatie aan het fonds van € 70.000 euro. Elke € 0,05 minder leidt tot een € 10.000 lagere afdracht.

Wanneer in jaar 1 ergens in Westfriesland een sportevenement wordt georganiseerd dat subsidiabel is, kan het fonds als co financier optreden. Wanneer het evenement €50.000 euro aan subsidie en kosten vergt en de gemeente en het fonds daarvan respectievelijk € 20.000 en € 30.000 euro voor hun rekening nemen resteert einde jaar 1 in het fonds een bedrag van tussen de € 0 en € 40.000. Begin jaar 2 volgt de nieuwe jaardonatie, waarmee het budget weer oploopt tot een bedrag van € 30.000 tot € 110.000.

Indicatie gemeentelijke afdrachten en fondsvorming.

Inwoners: 200.000					
Bijdrage p. inw.	€ 0,15	€ 0,20	€ 0,25	€ 0,25	€ 0,35
Fonds: begin jr 1	€ 30.000	€ 40.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 70.000
Evenement - kosten: 50k w.v. gemeente (20k), Fonds (30k)					
Fonds: eind jr 1	€ -	€ 10.000	€ 20.000	€ 30.000	€ 40.000
Fonds: begin jr 2	€ 30.000	€ 50.000	€ 70.000	€ 90.000	€ 110.000

Hoe het budget zich over tijd ontwikkelt is uiteraard afhankelijk van de uitgekeerde cofinanciering. Deze zal normaliter per jaar flink fluctueren, tenzij het Pact erin slaagt om een vast jaarlijks mediageniek topevenement vast te leggen.

Wanneer in de beginjaren de uitkering van het fonds bescheiden blijven zal het fondsvermogen snel toenemen. Dat ontstaat een situatie waarbij het fonds voor

grootschalige evenementen significante bedragen kan uitkeren en zo een forse multiplier kan bieden boven op het eigen budget van de aanvragende gemeente.

Advies

Stel in een gezamenlijke vergadering vast welk bedrag jaarlijks naar het evenementenfonds zou moeten vloeien. Begin daarbij met het vaststellen van de verdeelsleutel, zodat elke gemeente direct kan vaststellen wat hun bijdrage is bij de alternatieve fondsdonaties. Kies een ambitieuze collectieve jaardonatie, maar weet ook dat in het fonds jaarlijks kan worden gespaard. Hanteer de gebruikelijke verdeling naar rato van het aantal inwoners als uitgangspunt en ga in de beginjaren uit van een bijdrage van € 0,25 tot € 0,30 per inwoner. Dit komt overeen met een jaarlijkse fondsdonatie van € 50.000 – € 60.000. Evalueer deze bijdrage om de 4-5 jaar. Als het fonds significant oploopt kan de jaarlijkse donatie mogelijk omlaag.

Het uitgavenpatroon van het evenementenfonds kent periodiek hoge pieken, maar zal in de meeste jaren (ruim) onder het IRONMAN-niveau liggen. De gemeentelijke donaties zullen daarmee honderden, en in de meeste gevallen zelfs duizenden, euro's lager zijn dan afgelopen jaren.

6. Samenvatting en beleidsopties

Na de observaties, inzichten, argumenten en adviezen in de voorgaande hoofdstukken is het nu zaak te komen tot keuzes. Waar staan we nu? Wat moet er gebeuren? Wat valt er te kiezen?

We halen eerst de drie deelvragen terug, samen met de bijbehorende antwoorden en adviezen. Het zal echter duidelijk zijn dat het vraagstuk van het sportevenementenbeleid meer vraagt dan het beantwoorden van enkele vragen.

Regionaal evenementenbeleid is zowel een product als een proces. Het is investeren in onzekere opbrengsten. En investeren in gezamenlijkheid. Dat vergt overleg, samenwerking, onderling vertrouwen en een overkoepelende, inspirerende visie.

Om na beantwoording van de deelvragen weer boven de materie uit te stijgen en tot de kern te komen worden in paragraaf 6.2 enkele alternatieve beleidsopties geformuleerd. Dit ter inspiratie voor de inhoudelijk discussie over de toekomstige organisatie van evenementenbeleid binnen het Pact van Westfriesland.

6.1 Samenvatting adviezen

Deelvraag 1: Welk type sportevenementen kunnen aansluiten bij de ambitie van het Pact?

- **Zet in op mediagenieke outdoor topsportevenementen, bij voorkeur in Parcours sporten.**
Concreet advies/voorbeelden: wielrennen (Olympia's Tour, Ladies Tour, Benelux Tour, NK Wielrennen), NK veldlopen, NK Inline Skaten.
- **Zorg voor continuïteit in de evenementenkalender.**
Concreet advies: zet daarnaast in op kleinere topsportevenementen die voldoende zendkracht hebben, bij voorkeur in sporten die een link hebben met Westfrieze sportverenigingen of -accommodaties. (marathonschaatsen, biljarten, zeilen, inline skaten)
- **IRONMAN scoort niet goed op zendkracht/regiopromotie**
Concreet advies: stop financiering vanuit de gezamenlijkheid van het Pact.

Deelvraag 2: Hoe kunnen we de evenementenambitie binnen de regio het beste organiseren?

- **Realiseer een gedragen en eenduidige visie op de rol van evenementen**
Concreet advies: Herstel het gemis aan gezamenlijke kennis, visie en beleid over de sportevenementen en hun effecten middels enkele inhoudelijke bijeenkomsten
- **Kies de juiste samenwerkingsvorm**
Concreet advies: stel vast waar het initiatief ligt voor de acquisitie en financiering van bovenregionale sportevenementen? Regiomodel, Gemeentemodel of Combimodel? Laatstgenoemde lijkt het meest kansrijk.
- **Commitment is key**
Concreet: maak vooraf concrete afspraken over financiële bijdragen van gemeenten en het beschikbaar stellen van personele capaciteit

- **Aandacht voor effectmanagement**

Concreet advies: ga bewust om met het maximaliseren van de positieve effecten van sport-evenementen en de onderlinge verdeling van deze effecten

Deelvraag 3: Hoe kunnen de evenementenambities van het Pact worden gefinancierd?⁷

- **Besluit samen en vanuit ambitie over budget en gemeentelijke bijdragen**

Concreet advies: voer vanuit de Pact-ambities (welke evenementen?) en relevante kennis over kosten en timing van grote sportevenementen gezamenlijk een brede discussie over de financiering van de regionale evenementenambitie en de bijdragen van gemeenten

- **Maak financiële bijdragen van gemeenten onafhankelijk van evenementen**

Concreet advies: richt een regionaal sportevenementenfonds in waardoor de financiering van evenementen wordt losgekoppeld van de (jaarlijkse) gemeentelijke bijdrage en geleidelijke kapitaalopbouw mogelijk is

- **Stel het uitkeringsbeleid van het fonds vast**

Concreet advies: Het fonds keert uit aan gemeenten, waarbij er sprake is van cofinanciering. Financiering vanuit het fonds vereist dat evenementen een bijdrage leveren aan de ambities van het Pact (regiopromotie) en gemeenten aan effectmanagement doen.

- **Stel een realistische jaarlijkse fondsdonatie vanuit de gemeenten vast**

Concreet advies: stel gezamenlijk een haalbare en tegelijk ambitieuze jaarlijkse fondsdonatie vast en verdeel deze o.b.v. inwonersaantallen over de Westfrieze gemeenten. Ga uit van een bijdrage van € 0,25 tot € 0,30 cent per inwoner (IRONMAN is € 0,35). Dit komt overeen met een jaarlijkse donatie aan het fonds van € 50.000 tot € 60.000. Evalueer deze bijdrage om de 4-5 jaar.

6.2. Via beleidsopties naar een gezamenlijke visie

Met alle voorgaande inzichten als achtergrond is het zaak om met de gezamenlijke Westfrieze gemeenten te komen tot concrete beleidskeuzes ten aanzien van het regionale evenementenbeleid. Onderstaand worden ter inspiratie een aantal beleidsopties voorgelegd, welke zijn geclusterd rond de drie deelvragen.

Het gezamenlijk beantwoorden van en discussiëren over de voorliggende opties kan helpen om te convergeren naar een eenduidige en gedragen visie, en de vertaling daarvan in concrete bouwstenen voor het regionaal sportevenementenbeleid.

⁷ De originele vraag luidt: In hoeverre zijn gemeenten bereid hieraan bij te dragen? Voor een objectieve beantwoording van deze vraag is het nodig de gemeentelijke bijdragen te beoordelen los van specifieke sportevenementen. Bovendien moet hierin worden meegenomen dat er in sommige jaren geen bovenregionale evenementen zullen zijn. In feite gaat de vraag over de bijdragebereidheid van gemeenten aan een 'gemiddeld' evenementenjaar. Om deze afweging mogelijk te maken is een nieuw financieringsmodel voorgesteld in de vorm van een evenementenfonds. Dit fonds gaat uit van vaste jaarlijkse gemeentelijke bijdragen. Als dit fonds wordt aangenomen kunnen gemeenten in gezamenlijkheid over een acceptabele jaarlijkse bijdrage.

Deelvraag 1: type sportevenementen

1. *Bij het naar Westfriesland halen van grote sportevenementen is focus op mediagenieke topsportevenementen van parcoursporten...*

- A. Belangrijk
- B. Niet nodig

Waarom?

Elementen die bij deze afweging een rol (kunnen) spelen zijn:

- Ambities van het Pact
- Ambities van individuele gemeenten
- Waarde (effecten) van grote sportevenementen
- Beschikbaarheid grote sportevenementen

2. *Als op de hoofdlijn van mediagenieke topsportevenementen van parcoursporten één uitzondering zou worden toestaan, welk evenement zou daarvoor in aanmerking moeten komen*

- A. Het IRONMAN-evenement
- B. Een groot gezamenlijk Waterweken-evenement
- C. Een ander evenement, namelijk.....
- D. Geen uitzonderingen toestaan

Waarom?

Elementen die bij deze afweging een rol (kunnen) spelen zijn:

- Beleidsvastheid
- Ambitie
- Inspiratie
- Gezamenlijk
- Een nieuwe start

Deelvraag 2: organisatie

3. *Waar zou de verantwoordelijkheid voor het acquireren/hosten van grote sportevenementen in Westfriesland moeten liggen?*

- A. Het Pact
- B. Een individuele gemeente

Waarom?

Elementen die bij deze afweging een rol (kunnen) spelen zijn:

- Eigendom van de benodigde infrastructuur
- Personele capaciteit
- Slagvaardigheid/besluitvorming
- Intrinsieke motivatie
- Omvang budget

Deelvraag 3: financiering

4. *Hoe zou de financiering van grote sportevenementen in Westfriesland moeten worden georganiseerd?*

- A. Door op ad hoc basis de kosten van een evenement te verdelen over de gemeenten
- B. Door uitkering vanuit een fonds, waarbij de gemeenten jaarlijks een vast bedrag inleggen

Waarom?

Elementen die bij deze afweging een rol (kunnen) spelen zijn:

- Financiële (on)zekerheid
- Flexibiliteit
- Begrotingsregels
- Slagvaardigheid
- Spreiding in de tijd

5. *Welk model zou de voorkeur hebben wanneer het gaat om het acquireren en financieren van grote sportevenementen in Westfriesland?*

- A. Regiomodel: acquireren en financieren is de verantwoordelijkheid van het Pact, namens alle gemeenten
- B. Gemeentemodel: acquireren en financieren is de verantwoordelijkheid van een individuele gemeente
- C. Combi-model: een individuele gemeente is verantwoordelijk voor acquisitie en gedeeltelijke financiering, het Pact draagt via het fonds ook financieel bij

Waarom?

Elementen die bij deze afweging een rol (kunnen) spelen zijn:

- Verantwoordelijkheden
- Ambities van individuele gemeenten
- Slagvaardigheid
- Besluitvorming
- Eigen ambities van gemeenten
- Omvang budget

6. *Wat is voor gemeenten een realistische bijdrage aan het Westfriesse evenementenfonds?*

Een bijdrage per inwoner van...

- A. 0,15 – 0,20
- B. 0,20 – 0,25
- C. 0,25 – 0,30
- D. 0,30 – 0,35

Elementen die bij deze afweging een rol (kunnen) spelen zijn:

- Gemeentefinanciën
- Omvang budget fonds
- Huidige uitgaven aan IRONMAN
- Gezamenlijke ambities

Bijlage 1. Gesprekspartners

BESTUURLIJK		
Dick Bennis	Sport	Hoorn
Win Bijman	Economie / Sport	Enkhuizen
Rosalie van Dolder	Economie / Toerisme	Koggenland
Gerben Gringhuis	Sport	Medemblik
Bart Krijnen	Sport	Koggenland
Harry Nederpelt	Economie / Toerisme	Medemblik
Nico Slagter	Sport / Economie/ Toerisme	Stede Broec
Robert Tesselaar	Sport	Opmeer
Simone Visser-Botman	Sport	Drechterland
AMBTELIJK		
Jasper Bulteel	Economie	Hoorn
Wendy Pranger	Economie	SED
José Tiessing	Sport	Opmeer
Dennis Wieland	Overig	SED
OVERIG		
Eddy Bakker	Voorzitter	Stichting Westfriesland Events
Renate van der Laan	Manager	Westfrieze Bedrijvengroep
Petra Taams	Trekker Reg. Eco. Agenda WF	Regio Westfriesland